

glas NOTRANJSKE

GLASILO SZDL OBČINE CERKNICA

Socialistično zvezo moramo hitreje razvijati v orodje občanov

V OBLIKU NJHOVEGA POLITIČNEGA ORGANIZIRANJA IN DOGOVARJANJA (IZ RESOLUCIJE VI. KONGRESA SZDL SLOVENIJE)

Na razširjeni seji Izvršnega odbora Občinskega odbora SZDL dne 2. novembra 1966 se je nadaljevala že na volilni komisiji začeta razprava o volilnih konferencah SZDL in o spomladanskih volitvah skupščine.

Nadaljnja naloga volilne komisije pri Občinskem odboru SZDL je izoblikovati merila za odbornike občinske skupščine, ki morajo izvirati iz nalog skupščine v prihodnjem obdobju. Predvsem se bomo morali truditi, da bodo načela o kadrovjanju iz leta 1964, ki jih je sprejela Socialistična zveza, doživelva pri naslednjih volitvah svojo potrditev. Pri dosedanjih razpravah o skupščinskih volitvah se je zlasti veliko govorilo o vlogi zborna delovnih skupnosti v občinski skupščini. S tem, da postaja skupščina vse bolj samoupravni organ, je nujno krepliti vlogo tega zborna, saj praktično predstavlja delavski svet občine,

ki mora zastopati splošne družbenе interese in potrebe.

Menim, da se bo vloga tega zborna okreplila z večjo povezostnostjo odbornika z organi samoupravljanja v podjetju in tudi takrat, ko bodo organi samoupravljanja bolje poznali splošne družbenе potrebe. Večje razumevanje za potrebe občanov pa bo do delavskih svetov imeli lahko le ob posredovanih materialih, ki bodo utemeljili nujnost določene akcije.

Cedalje bolj se bo treba izogniti improvisaciji; strokovno izdelana utemeljitev, obrazložitev, prošnja ali podobno, bo dala očeno upravi občinske skupščine in njenim službam. Gotovo je, da postaja uprava občinske skupščine čedalje bolj stvar občine in manj stvar republike, zato bo nalog odbornikov tudi ta, da bodo določili njen sestav, obseg in odnos do skupščine in svetov pri skupščini. Če hočemo dosedi skla-

den razvoj in pokrivanje potreb v okviru razpoložljivih sredstev, potem je nujno, da upoštevamo pri evidentiranju kandidatov za zbor delovnih skupnosti in splošni zbor tudi te misli iz diskusije, ki se je o tem razvila na plenarni seji Občinskega sindikalnega sveta. Na tej seji je bilo ugotovljeno, da je infirmiranost občanov o delu predstavnih teles še vedno premajhno in da akcije niso koordinirane. Člani so se zavezali za to, da morajo sindikalne podružnice spremiljati evidentiranje kandidatov za zbor delovnih skupnosti.

Če upoštevamo ugotovitev o premajhni informiranosti kot dejstvo, ki ni v prid našemu razvoju, potem moramo poskrbeti, da se bo izboljšala, da bo občane zadovoljila. Na razširjeni seji Izvršnega odbora so bili kritizirani posamezni odborniki, ker niso v 4-letnji mandatni dobi še obiskali svojih volivcev. Prav gotovo je to neodgovornost odbornika, ki bi se moral bolj zavedati svoje dolžnosti in tudi dejstva, da ga volivci lahko odpoklicijo. Odpoklicje je prav gotovo institucija, ki ni brez osnovne zapisana v ustavi in katere se tudi lahko poslužimo v določenih primerih. Nepochoden razgovor pa ključ veliki prizadevnosti odbornika ne more zajeti vse volivce.

- Vsebino važnejših odločitev skupščine bi morali obvezno objavljati tudi v tem časopisu,
- ker bi tako prodrla dosti dlej kot po drugačnih oblikah informiranja. Obveščanje po tej poti naj bi postala stalna praksa in dolžnost uprave občinske skupščine.
- Menim tudi, da bi tako napravili kvaliteten premik v odnosih občan – skupščina, ker bi informacije prihajale do ljudi nepočaene. To so bili nekateri izmed mnogih konkretnih problemov, ki jih bo treba v predvolilnem obdobju ponovno prerezeti, prispeti k njihovemu razreševanju in s tem k nadaljnemu razvoju samoupravljanja in odločanja. Stremiti moramo, da bodo besede iz naslova čimprej konkretizirane, kar pa bo mogoče le ob prizadevanju nas vseh.

Franc Hvala

Rakek, novembra: sneg je letos že zelo zdaj pobelil naše kraje

Z II. zasedanja AVNOJ

Mladi in stari ob prazniku Dneva republike

Praznično razpoloženje je zajelo kraje Notranjske že pred velikim praznikom naše domovine. Povsed so se zvrstile slavnostne proslave. Mladi so počastili zgodovinski dan s pestriimi programi v okviru šolskih proslav. Posebni del programov so zavzemali sprejemici cicibanov v pionirske organizacije. Več sto mladih je dalo svojo zaobljubo domovini. Pionirji in pionirke so svojim podmladkarjem zavezali rutice in nadeli čepice. Mladim so se zaiskrile oči, zavladal je ponos in nepopisna radost.

Starejši občani slavijo dan republike z zanosom svojih delovnih uspehov v gospodarskih organizacijah. Slavnostne akademije po notranjskih vaseh so bile odraz prazničnega razpoloženja.

Praznovanju se pridružuje tudi Glas Notranjske, ki ob tem veličastnem dnevu želi vsem občanom novih podvigov na gospodarskem, političnem in kulturnem polju.

Naši bralci o Glasu Notranjske

Po osmih številkah se je uredništvo Glasu Notranjske odločilo, da bo anketiralo nekatere občane in jih povprašalo, kaj menijo o svojem časopisu in česa v njem pogrešajo. Uredništvo je namreč pričakovalo, da bo v teh neposrednih razgovorih z bralci dobilo več koristnih napotkov za prihodnje delo, kajti prizadeva si, da bi resnično (in če je le mogoče) ustreglo naročnikom in bralcem, zadovoljilo čimveč njihovih želja, objavljalo v Glasu Notranjske predvsem tisto, kar zanima naše občane. Skratka: tudi po tej poti

je uredništvo poizkušalo poizvedeti za mnenja, na podlagi katerih bi izoblikovalo vsebino vašega in našega lista, da bi bili z njem zadovoljni vsi, kajti zavedamo se, da smo zdaj še na začetku poti, pri čemer pa je seveda nujno in potrebno tako sodelovanje kakor tudi medsebojna pomoč med bralci in uredništvom. Saj imamo končno vsi enake cilje in želje, mar ni tako?

Po vsem tem, kar smo lahko razbrali iz odgovorov naših občanov in bralcev Glasu Notranjske lahko obljudbimo samo to, da se bomo trudili, da bi izpolnili čimveč Vaših želja. Seveda pa moramo takoj pripomniti, da bomo to lahko, oziroma vsaj lažje dosegli le tedaj, če boste pridneje in bolj pogosto dopisovali v svoj list, če boste uredništvo vsaj informirali o zadevah, ki bi po Vašem mnenju morale dobiti prostor in najti svoje mesto tudi v Glasu Notranjske.

Da ne bi bili predolgi, naj zdaj zabeležimo vsaj nekaj odgovorov, kajti zavoljo pomanjkanja prostora vseh ne moremo zapisati. Naš sodelavec Milan Govekar je izbral ta-le mnenja:

(Nadaljevanje na 5. strani)

Cicibanom ob Dnevu republike

Mnogi vaši predhodniki so začeli prve korake brez očetovega veselja, brez njegove trdne in varne roke. Mnogi so rasli tudi brez najdražjega na svetu – brez matere. Okupatorjevi kremlji niso prizanašali ne očetom, ne materam, ne otrokom. Trgali so družine, vse, vse, ki so hrepneli po domovini.

Težko je bilo takrat, ko so nihali med življenjem in smrtjo. Sicer ste majhni, toda to boste razumeli. Novo življenje se je pora-

jalo po gozdovih z vsakim strelem iz partizanske puške, z vsako masčevano žrtvijo. Kakor je nam takrat pretila smrt, se svoboda smehlja danes vaši mladost. Odprla vam je vrata v svetle dni bodočnosti. Naučite se od vaših očetov ljubiti svojo domovino in spoštovati njen slavno zgodovino. Obljuba, ki jo boste dali ob tem prazniku domovini in maršalu Titu, naj vas spremi skozi življenje.

Bralci nas sprašujejo

Leopold Šivec, Hotel AGUOS COLIENTES, URENA ESTODO TACHIRA VENEZUELA nam je poslal naslednje pismo:

Pred nekaj leti je bila v prodaji stara šola v Sv. Vidu, sedaj Žilce, za 300.000. Jaz sem zainteresiran kupiti to zemljo zato prosim, da mi sporočite koliko kvadratnih metrov ima in zadnjo ceno. Želel bi tu graditi, ker ne bi bilo potrebno posebno dovoljenje, ker stavba že stoji. Zanimam se za stavbne parcele v Cerknici ali v Kamni goricu, povejte mi ceno zemljišča in obseg parcele. Ostanem vam hvaležen za vso prijaznost, lep pozdrav

Leopold Šivec

Na vprašanje, ki ga postavlja gospod Leopold Šivec smo se obrnili za inofrmacije na skupščino občine Cerknica. Povedali so nam, da je šola v Žilcah že prodana, vendar pa so možnosti nakupa starejših kmečkih hiš v skoraj vseh krajih občine po razneroma ugodnih cenah. Lahko pa dobite stavbno parcelo v Cerknici z okrog 500 m² in zgradite novo hišo. Cena zemljišča je 250 do

650 starih din za kvadratni meter. Za katero koli obliko se odločite, se obrnite na naše uredništvo, kjer bomo potom oglasa v časopisu zbrali ponudnike in ustregli Vašim željam!

MARIJA HABUNEK iz Varaždina 27, Srpenja št. 6, nam piše:

Naročena sem na Glas Notrankske, ki mi je zelo všeč. V nobeni številki pa ne najdem, kje bi lahko dobila prospakte za gradnjo montažnih malih hiš. Obracam se na Vas in Vas vlijedno prosim za prospakte ali inofrmacie, kje bi jih lahko dobila. Vnaprej najlepša hvala in Vas tovariško pozdravljam

Marija Habunek

Tovarišica Marija, prospakte za stanovanjske montažne hišice Vam ne moremo posredovati. Svetujemo Vam, da se obrnete na proizvajalce tovrstnih hiš, ki Vam bodo gotovo radi ustregli. Večji proizvajalci takih hiš so pri nas: »Jelovica« Škofja Loka, »Edilit« Ljubljana in »Marles« Maribor.

Pismo uredništvu

DRAGI UREDNIK!

V Glasu Notrankske ste prisobčili tudi zapis in posnetek o tem, da se mladina zanima za kmetijstvo. To pa ni res. Mladina sploh noče slišati za kmetia in kmetijstvo. Nekateri pravijo: »Nak, kmet pa že ne bom, to je sramotno, ves dan delaš, pa nič ne zaslusiš.« Pa še pridene: »Kmetijstvo ni moderno za naš čas, sedaj je moderna industrija. Noben ne mara biti kmet. Kmeta preklinja in se iz njega norčujejo in ga smešijo.«

Fotografirali ste Emo Hiti iz Grahovega. Preprosto ne verjamem, da se sploh dekleta učijo voziti motorne kosičnice, pa čeprav vi to pišete samo za reklamo. Verjetno ste jo pregovorili, da se je vsedla na kosičnico in fotografirali.

Ko gremo mi kmetje po cesti s kmetijskim orodjem na njivo, npr. peljemo gnoj na njih ali kosit s kosičnico, se ljudje za nami krohotajo, posmehujejo in kažejo s prsti na nas. Košnja z motorno kosičnico je zelo hitra in bolj uspešna. Zavoljo tega bi bilo lepo, če bi kosičnice imeli vsi kmetje, žal pa jih imamo samo nekateri. Dvomim, da kosičnica sploh zanima mlada dekleta, ker vem, da še mlade fante ne. Nihče od mladih noče delati na kmetiji, samo mi stari še »garamo«. Nekateri gredo študirat na gimnazijo in univerze, nekateri se gredo učiti in delat v Brestu, doma pa nihče ne ostane.

Zdaj pa bi rad spregovoril o tako imenovanih polovičarjih, to je tistih ljudeh, ki delajo dopoldne na Brestu, popoldne pa delajo na polju. Menim, da je to zame čista izguba. Preprosto ne verjamem, da je tak delavec, ki je popoldne kmet, lahko dopoldne dober delavec v tovarni. To ni prav. Kmečka mladina bi se morala oprijeti predvsem kmetijstvu, ne pa tovarne. Pa še kmečki sinovi hodijo v službe po tovarnah. Skoraj nobenega pa ni, da bi bil pravi kmet, ali pa sam delavec v tovarni. To vam povem, dokler bodo mladi kmečki sinovi delali po tovarnah, prav govoriti kmetijstvo ne bo napredovalo.

Povsod govorijo, da je kmet neumen in še pravijo: »Kaj pa je to en zaguljen kmet?« Toda pozabljoj, da kmet pridele na polju vse tisto, kar potrebujejo za življjenje. Tudi te ga ne vedo, če ne bi nihče kmetoval, ne bi imeli ne krompirja, fižola, koruze, zelja itd. Nazadnje pa imajo kmeta še za neumnega, zabiltega in kot sem prej omenil, »zaguljenega«. Sliši se, da vse to ni moderno za mlade ljudi. Boste videli, še bo prišel čas, ko bo kmet še kako potreben. Prosim, če mi na to odgovorite v eni izmed prihodnjih številk Glasa Notrankske.

Lepo pozdravljam urednika in ves uredniški odbor. Če hočete, lahko ta članek objavite v vašem listu.

Franc Žnidaršič
Cerknica, Cesta 4. maja 43

Pripomba uredništvu:

Kot vidite, smo vaše pismo objavili, povedati pa moramo, da smo ga bili prav veseli. Že od vsega začetka si prizadavamo, da bi razširili krog dopsnikov, da bi v glasilo SZDL Cerknica pisali tudi kmetje o svojih problemih. Saj vsi vemo, da v naši občini živi, dela in ustvarja veliko kmečkega prebivalstva, ki pa so tudi vsi članji SZDL.

Povedati vam moramo, da Emo Hiti nikakor nismo pregovarjali, nai se vsede na kosičnico, da bi z njeno sliko delali reklamo, za kosičnice, oz. kmetijske stroje. To prepričamo tovarnam teh strojev. Pač pa smo bili priča, ko se je dekle pripeljala s tem stromem s podja na svoje dvorišče. Hkrati smo pa ob tej priložnosti hoteli opozoriti na star problem, to je na pomaganje kmetijske mehanizacije, ki je nedvomno, kot vi pravite, danes nujno potrebna tudi našemu kmetijstvu. Res pa je, da je morda Emo Hiti iz Grahovega danes še izjema. Vsi vemo, da smo po vojni in še veliko let po njej gradili tovarne, kombinate, ki pa niso bili opremljeni s sodobnimi delovnimi stroji in smo zato v teh tovarnah potrebovali veliko delovnih rok. To je povzročilo, in včasih smo tudi še umetno pospeševali, preseljevanje kmečkega prebivalstva v mesta in industrijske kraje.

Na tem mestu ne bi podrobno razlagali, cilje naše gospodarske reforme, toda kot sami veste, gre za to, da omejimo, med drugim gradnjo novih tovarn na najmanjšo in na razumno mero, da tovarne opremimo s sodobnimi stroji in v njih zvišamo storilnost, da se bodo njihovi proizvodi lahko kosali tako glede cene kot kakovosti z izdelki tujih tovarn, tako na domačem kot na tujem trgu. Verjetno ste opazili, da se je s tem nehal priliv kmečkega prebivalstva v mesta in vasi. To je ena plati. Po drugi plati pa želimo okrepliti tudi kmetijstvo, da bo dajalo več in da bodo kmečki proizvajalci proizvajali z manj truda. S tem v zvezi občinske skupščine, pa tudi cerkniška, sprejemajo razne odloke glede davčnih olajšav, razviti kmetijski kombinaci in kmetijske zadruge organizirajo sodobno proizvodnjo v kooperaciji, ne nazadnje pa z ekonomskimi cenami kmetijskih pridelkov, ki so se v zadnjem času mnogo bolj podražili kot industrijski, dajemo spodbudo kmetijskim proizvajalcem in jim med drugim omogočamo tudi nabavo kmetijskih strojev.

Sleheni dan lahko beremo v dnevnu časopisu o prometnih nesrečah, ki so se prijetelje na cestah naše republike in drugod. Beremo o različnih vzrokih, ki terjajo vsak dan več smrtnih žrtev, hudih telesnih poškodb in veliko materialne škode.

Take posledice na naših cestah niso redke (Renault-major po karabolu prejšnji mesec pri Gorjem jezeru)

Kakšno je stanje na področju spoščevanja prometnih predpisov in kako občani spoščevajo pravila vožnje na območju naše občine, bomo skušali delno prikazati v tem sestavku. Na območju občine Cerknica je 234 km javnih cest, od tega je cest II. reda 44 km, III. 51 km in IV. 139 km. Pri teh številkah niso vstete gozdne in vaške ceste, na katerih je prav tako promet z motorimi vozili. Ta promet je iz dneva v dan bolj gost in zato tudi bolj nevaren. Samo pri upravnih organih za notranje zadeve Sob Cerknica je registriranih 1521 motornih vozil, od tega 394 osebnih avtomobilov, 41 tovornih, 2 avtobusa, 21 traktorjev, 25 priklopnih vozil ter dva specjalna rešilna avtomobile. Poleg omenjenih je registriranih tudi okrog 236 motorjev. Po ocenitvah je na območju občine tudi približno 800 mopedov. Da bi se odvijal promet nemoteno in varno, morajo tudi občine ter njihovi organi (milica, tožilstvo, sodnik za prekrške itd.) skrbeti, da vozniki upoštevajo in spoščevajo določila, ki so uzakonjeni (temeljni zakon o varnosti prometa na javnih cestah in v drugih zakonskih predpisih).

Kot na drugih področjih javnega življjenja, tudi tu ni moralna naših motoriziranih občanov na takvi višini, da bi vedno in povsod, kadar so na javni cesti, spoščovali pravila vožnje in tako odvrnili nevarnost, ki vedno grozi. In ne samo to, včasih imamo opravka s popolnoma brezvestnimi vozniki, ki kršijo moralne norme. V mislih imam razne pobege po storjeni nesreči, namesto, da bi le-ti nudili pomoč ponesrečencem. Taki primeri v naši občini niso sicer pogosti, vendar se od časa do časa tudi prijetijo.

Za varnost prometa na javnih cestah najbolj skrbijo delavci obeh postaj milice Loška dolina in Cerknica. Ti so v letosnjem letu prav v prometu na javnih cestah večkrat uspešno intervenirali. Zaradi različnih kršitev Temeljnega zakona o varnosti

imajo tudi delovne organizacije, ki skrbijo za vzdrževanje in imajo opravka z gradnjo in rekonstrukcijo cest, ker ti morajo dosledne kot do sedaj skrbeti za to, da bo na naših cestah zagotovljena varna vožnja.

Stolpec naših rojakov iz tujine

JOŽE in FRANCKA OKORN, 1096 E. 68. Street, Cleveland, Ohio, 44103, USA, sta nam napisala naslednje pismo:

Cenjeni urednik: Ko sem obiskal mojega prijatelja, ki je doma tam nekje od Cerknica, sem opazil Vaš novo izdan list »Glas Notrankske«. Dal mi ga je v posodo, da sem ga prečital. Vam čestitam na Vašem povzduhu za slovenski narod s pisano besedo. Prečital sem vso vsebino in mi zelo ugađajo spisi, ki so priobčeni s podpisom Matevž Hace, tudi jaz se pridružujem vsem onim, ki mu čestitajo k njegovemu delu s pisano besedo za naš slovenski narod.

Hej tovariši — izpod peresa Janeza Obreza se mi tudi dopade.

»Mladina je vredna našega zaupanja« — kar imenitno jo je pogodil Stanko Janež, kar tako naprej!

Tudi »Za sme in kratek čas« je lepo pripravljeno, izmed vseh, ki ste jih priobčili, se mi najbolj dopade. »Tudi on ne bi vedel.«

Ni pa to še rečeno, da niso po hvale vredni tudi drugi, ki so napisali nekaj za začetek. Vsak začetek je huč, korajza velja!

Naročam se še naprej na glasilo in obljudljjam, da bom pridobil še druge naše rojake za načrti. Sicer sem doma iz lepe Sodražice, bil sem pa tudi pri vas, ko sva se nahajala na obisku v priljubljeni rojstni domovini. Moja žena je doma iz Bloške planote in sicer iz vasi Hud vrh pri Novi vasi. Ko to pišem, se mi porodi misel in spoznanje kako mrzla je tujina, domovina pa je ljubezna in topla.

Pošiljava Vam narodne pozdrave, uredniku, kakor tudi celotnemu Občinskemu odboru SZDL Cerknica

Vaša Jože in Francka Okorn

ANGELA GODEC, 150 E. South St. Opt. I. Painesville, Ohio 44077, nam piše prijazno pismo:

Cenjeni:
Sprejela sem dva izvoda Glasu Notrankske. Kje ste dobili moj napis, mi je uganka? List se mi zelo dopade, še posebno, ker piše o mojih krajih. Moj rodni kraj je Otave nad Cerknico. Mogoče bo ste kake novice tudi iz Otave počakujem.

S spoštovanjem pozdravljam
ANGELA GODEC

JOSEPHINE DEBEVEC, Route 1, New Philadelphia, Ohio 44663, USA.

Cenjeni:
Pre par dnevi sem prejela list Glas Notrankske, katerega sem bil zelo vesela, ker je iz moje rojstne vasi. Ceravno je že 53 let odkar sem šla v tujino, sem v duhu še vedno tam. Prosim vas, da mi redno pošiljate list, ker ga težko pričakujem. Lep pozdrav

JOSEPHINA DEBEVEC

FRANK ULE, 10, Laurence St., Ely, Minnesota (Zip 55731) nam piše:

Cenjeni:
Najlepše se Vam zahvaljujem za poslana dva izvoda Glasu Notrankske. Zelo se mi dopade, zato Vam pošiljam 3 dollarje. Pošiljajte mi še dva časopisa in sicer za men, ki sem doma iz Zirovnice, po domače Piškurev. V Ameriki sem 45 let in sem star 69 let in za Lovrencu Luka, ki je tudi iz Zirovnice, po domače Dolnji Brinarjev.

Prav lep pozdrav in mnogo uspeha

FRANK ULE

ANGELA ANZELJC iz Burgers-hospital Küche, Stuttgart, B. R. Deutschland nam piše pismo, v katerem se zahvaljuje za domači časopis Glas Notrankske, ker je zelo všeč. Prilaga 10 DM za načrtnino in vse prijateljsko pozdravlja.

DARINKA MEHLE, 1111 South Santa Fe, Pueblo, Colo., USA, nam piše:

Uredništvu Glasu Notrankske! Prav prijetno sem bila prezenečena, ko sem v avgustu mesecu prejela mesečnik Glas Notrankske in se vam lepo zahvaljujem. Saj me je tako seznanil z vsemi novicami, od koder sem sama doma. Popeljal me je z mojimi mislimi usaj za en teden v domače kraje.

Ker mi čas ji dopuščal, da bi se Vam prej oglašila, Vam sedaj pošiljam enoletno načrtnino za sebe, sestro in novo načrnicico, ki je tudi Notrankska, tako da odslej pošiljajte časopis meni, Nataliji Dovan in Metodi Lavrič-Mencin. Drugo leto pa upam, da si bom imela priliko na lastne oči ogledati vse te lepe kraje in hitri napredki v njih ter objeti vse srodnike, znance in prijatelje v star (mladi) domovini. S spoštovanjem pozdravljam!

J. Logar

Takšnih zrcal ne potrebujemo!

Zaradi neslepčnosti so morali za teden dni preložiti plenarno sejo občinskega sindikalnega sveta, ki naj bi razpravljala o gospodarskih gibanjih v prvih devetih mesecih leta, o izkorisjanju zmogljivosti v podjetjih cerkniške komune ter še o nekaterih drugih vprašanjih. Izmed 28 članov plenuma ObSS Cerknica se je namreč seje sklicane za 16. november, udeležilo le 13 članov, medtem ko je pet članov vnaprej opravilo svoj izstanek. To je bil v zadnjih nekaj mesecih že drugi primer, da plenum ObSS Cerknica zaradi neslepčnosti ni mogel zasedati. Prav zato je še toliko bolj opravičeno vprašanje, kakšna je družbena odgovornost izvoljenih članov najvišjega sindikalnega vodstva v občini, ko nekateri med njimi tako neresno jemljejo svojo dolžnost in ko hkrati na ta način zlorabljajo zaupanje tistih članov sindikata, ki so jih bili izvolili, da ne govorimo o tem, da s svojimi postopki docela ignorirajo ustaljene etične norme, obenem pa povzročajo tudi nepotrebne stroške in zamujanje časa.

Na sliki: samo ti-le člani plenuma ObSS so se udeležili navedene seje. Je med njimi tisti, ki ste ga kandidirali in izvolili? Če ga ni, oziroma če se ni opravičil (to vam lahko povedo na ObSS Cerknica), dobro premislite, koga boste predlagali v novo sindikalno vodstvo!

—mG

Iz razprav komunistov na področju občine:

Današnji način organiziranja ne ustreza nalogam

V ČEM IN ZAKAJ ZAOSTAJA ZVEZA KOMUNISTOV, KAKO NAJ SE ZNEBI LJUDI, KI NE SODIJO VANJO, KATERI ELEMENTI ŠE ZADRŽUJEJO ZNAČILNOSTI STARIH PARTIJSKIH OBLIK DELA?

To je del vprašanj, o katerih so razpravljali komunisti na bazenskih sestankih sekretariatov in na seji občinskega komiteja ZKS. Govorili so o tezah za javno razpravo med komunisti, o organiziranosti in odnosih v ZK. Ugotavljali so različne poglede na posamezne pojave in značilnosti in povsem logično sklenili, da je treba za vsa tista vprašanja, glede katerih obstajajo različna mnenja, vnesti v razpravo vse možnosti, kolikor jih pač je. Pogovarjali so se kako organizirati skupinsko delo, delo aktivov in kakšne oblike dela naj sodijo v osnovno organizacijo. Predvsem pa kako zagotoviti najboljši način delovanja članov v času deprofesionalizacije.

Na Bloški planoti so komunisti menili, da bi se organizirali v eno osnovno organizacijo v okviru krajevne skupnosti. Sestajali pa se ne bi zgolj v osnovni organizaciji, ampak predvsem tiste grupe komunistov, ki so vezane na posamezno delovno področje.

V Lesno industrijskem kombinatu BREST Cerknica s pripravili vrsto oblik za boljše delovanje komunistov, o katerih bodo razpravljali v organizacijah. Predvsem težijo za tem, da najdejo čim boljše delovne metode komunistov v okviru kombinata.

Tudi v krajevnih skupnostih na Rakeku in v Loški dolini so se komunisti odločili, da pripravijo program o skupnem delovanju med člani Zveze in ostalimi političnimi organizacijami.

Nekateri komunisti so menili, da Zveza komunistov zaostaja, vendar to ni bilo moč trditi, saj so ravno sile znotraj Zveze komunistov sprožile najvažnejša družbena dogajanja. Vprašanje je le v kakšni meri prisvaja širši krog članstva nastale spremembe.

Posamezni člani menijo, da je potrebno izvesti čistko v Zvezni komunistov, vendar pravijo, da ta ne bi smela biti napravljena kampanjsko.

V zadnjem času so se komunisti začeli bolj poglobljeno pogovarjati o strukturui članstva in o sprejemanju v ZK. Mnenja so, da naj se število članov formira v skladu z osnovnimi nalogami družbe. Sedanja struktura je pa rezultat dosedanjega razvoja. Se-

danji sistem Zveze komunistov nikakor ne ustreza prihodnjemu položaju Zveze komunistov v družbi. Odločni so bili za to, da se prepusti vsakdanji borbi in življenu, da menja socialno strukturo, predvsem z večjo kvartiteto selekcijo v sami dejavnosti ZK, z odpiranjem vrat najbolj kvalificiranemu delu proizvajal-

cev in samoupravljacev, ne pa se poslužiti neke vrste čistke kot so bili tudi nekateri mnenja.

Pri sprejemanju v ZK je potrebno kadrovsko politiko precej spremeniti. Ker je bila dosedanja politika pogosto usmerjena predvsem na sprejemanje siromašnih delavcev, siromašnih kmetov in ljudi iz administracije, medtem ko je bil visokoproductivni delavec zapostavljen. Vendar bi morali biti mnogo širši in prožnejši, kadar gre za sprejemanje delavcev in mnogo selektivnejši pri sprejemanju predstavnikov drugih slojev. Osnovno je, so trdili komunisti na sestankih, da se ne dopušča, da sede v ZK ljudje, ki ne sprejemajo osnovnih programskih postavk.

DANIMIR MAZI

Mačehovski odnosi obstajajo tudi v sodobni družbi

Tako je bilo nekoč: V imenu Njegovega Veličanstva — našega presvetlega cesarja Franca Josipa I. se ima zgoditi..., se nima zgoditi... Od njegove milosti je bilo odvisno kaj bo, kdaj bo, koliko bo...

In kako je danes?

A na notranjskih šolah občine Cerknica živi 1800 šoloobveznih otrok. Nič manj jih ne čaka, da bodo prej ali sleg prestopili šolski prag. Starši teh otrok so kmetje, delavci, družbeno-politični delavci, direktorji, poddirektorji, predsedniki, tajniki, šefi gospodarskih sektorjev...

Zbrani može so rekli: »Šolstvu se ima dati 324 000 000 starih dinarjev«, namesto toliko in toliko, kot so dejanske potrebe šolstva na Notranjskem. Toliko je torej postavljeno od presvetlih mož in temu ni oporekati. Potrebe šolstva so, razumljivo, mnogo večje. Vsačko utemeljevanje teh potreb je

odveč in kdo naj bi si upal kaj več povedati, o tem, da se presvetli može, ki morajo štetni denar, ne bi preveč razhudili. Številka je sicer velika in povedati je potrebno, da se iz tega sklada finansira poleg osnovnega šolstva tudi strokovno šolstvo, predšolske vzgojne ustanove, glasbena šola, mlečne šolske kuhinje, plačuje prevoze učencev, daje štipendije... Tako lahko povedemo, da se moramo odreči marsičemu, če se hočemo skromno preživeti leto dni. Vse to pa še ni najhujše, če so nam odrezali takšen in takšen košček kruha. Sprijaznili smo se z njim in ga po mrvicah uživali — po točno določenem razporednu skozi dolgo leto in skozi več let. Samo takole je: Ne dobimo celotnega koščka naenkrat. Kdo pa naj bi šolmaštron zaupal? Delijo nam ga oni presvetli... Dobimo ga od mrvice do mrvice, le da se nekaj teh mrvic zgubi od peka pa do šol.

Zgodi se tudi tako, da kruh ni pečen in tedaj odpirajo uboge ptice zamač svoj kljunček. Pač tako je. Kmet ni oddal pšenice, v mlinu so se kamni pokvarili, pek pa je odšel na dopust. »Počakajte, ne bodite nestрпni! Saj boste dobili!« Takšni so glasovi presvetlih.

V sklad za šolstvo pri občini řeta denar steka od gospodarskih organizacij v občini in predstavlja letno okoli 50% udeležbe. Občinska skupščina je tudi z razumevanjem imenovala komisijo, ki naj bi razpravljala o nemotenem dotoku sredstev za šolstvo do sprejetja novega zakona o finansiranju šolstva. Tako so sledila pretekla leto in letos razprave, sestanki s predstavniki gospodarskih organizacij; osebne intervencije občinskih mož in še in še... »No, pa pravite, da nihče ne skrbi za vas!« Le kdo si upa to trditi. Nihče? Kako pa je z onimi 20 000 000 starimi dinarji, ki jih

podjetja niso lansko leto poravnala skladu? Kako pa je z letosnjim odvajanjem teh sredstev? Nič, mnoga podjetja niso v drugem polletju nakazala niti ficka. Zakaj bi, saj so rekli, da bo nov zakon začel veljati že z začetkom letosnjega šolskega leta. Nas se šolstvo ne tiče. Čemu trošiti sredstva brez potrebe in haska. Do novega leta nas loči le še dober mesec. Vzdihljaj pastorčkov se glasi: »Prehranite nas do novega leta — vsaj še mesec dni, do časa, ko bo nov zakon zagledal beli dan.« Menim, da bo prav šolski zakon dal vsem nam celo novih obveznosti in tako bo tudi prav, saj je šola družbena ustanova od katere vse zahtevajo, da se njihovi otroci usposobijo za družbeno samoupravljanje in da postanejo ljudje, ki bodo še bolje delali in gospodarili kot mi.

MIRKO ŠULIGOJ

Ali bo ladja našega gospodarstva srečno priplula v pristan?

● Tovor po 9. mesecih plovbe ustreza tonazi ● Med otoki »rentabilnost«, »ekonomičnost« in »produkativnost« naša ladja pluje z zmanjšano hitrostjo ● SOS — rešite delovno silo ● Nujno je potreben pomožni svetilnik ● In na koncu: kje smo in kako smo vozili našo barko gospodarstva?

Sicer malce nenanaden naslov in podnaslov nas ne smejo zavestiti na hapačno pot. To pot se bomo pogovorili dragi občani in bralci, o uspehih in problematiki — ali, če hočete, o težavah in uspehih gibanja našega gospodarstva, v preprosti besedi in brez pretiranih prikazovanj raznih številki in indeksov, ki največkrat bralca utrjujejo in ko prečita tak članek ugotovi, da same številke še ne pomenijo čiste slike, ki naj bi si jo bralec ustvaril o stanju gospodarstva in dosežkih v naši komuni.

Sicer malce nenanaden naslov in podnaslov nas ne smejo zavestiti na hapačno pot. To pot se bomo pogovorili dragi občani in bralci, o uspehih in problematiki — ali, če hočete, o težavah in uspehih gibanja našega gospodarstva, v preprosti besedi in brez pretiranih prikazovanj raznih številki in indeksov, ki največkrat bralca utrjujejo in ko prečita tak članek ugotovi, da same številke še ne pomenijo čiste slike, ki naj bi si jo bralec ustvaril o stanju gospodarstva in dosežkih v naši komuni.

Klub takci obliki pa bomo na kraju vendar videli, kje smo in kam nas pelje pot našega gospodarskega razvoja.

In zdaj? Kje naj začnemo?

V programu za leto 1966 so si naše gospodarske organizacije našle naložo, da dosežejo 140 mil. 410.394 N din celotnega dohodka. V 9. mesecih letosnjega leta pa so ta plan realizirale v višini 111.103.407 N din celotnega dohodka. To se pravi, da smo planirani celotni dohodek dosegli 79,7 %. Vsekakor zadovoljiv uspeh in jamstvo, da bomo do konca leta plan dosegli, mogoče pa tudi presegli!

Kako pa je z narodnim dohodkom? 52.147.180 N din, kolikor naj bi ga namreč ustvarili do konca letosnjega leta, je v 9 mesecih letosnjega leta realiziran v višini 40.687.511 N din, kar predstavlja 78 % doseženega plana za leto 1966. Tudi tu ni bojazni, da

In prav v tem je uspeh, ki ga zaznamujemo v doseganju predvidenega dohodka.

Toda do tu je vse prav. Potovanje ladje našega gospodarstva pa ni tako enostavno. Pred nami so otoki »rentabilnost«, »ekonomičnost« in »produkativnost« vse v tem obdobju znižuje število zaposlenih.

Produktivnost je, kot vermo, eden izmed osnovnih pokazaljev uspešnosti poslovanja delovne organizacije. In prav na tem področju zaznamujemo viden napredok v tem, da je narodni dohodek dvignil, čeprav se istočasno v tem obdobju znižuje število zaposlenih.

Torej smo z našo ladjo gospodarstva razmeroma srečno obšli dudi te tri otoke.

Klub mirnemu morju pa se vožnja pri teh »otokih« še ni končala. Pred nami je še pot vprašanja zaposlovanja delovne sile. In tu se je pričelo...

Proti lanskemu letu je število zaposlenih padlo za 170 oseb kljub temu, da smo v naših planih predvidevali dvig delovne sile letno za okoli 1,5 %. Razen tega pa ne smemo preko dejstva, da vsako leto konča osemletno šolanje okoli 180 mladih ljudi. Res je, da se več kot polovica le-teh posveti nadaljnemu študiju. Kaj pa ostali? Kje se bodo zaposlili?

Ta ugotovitev je tudi vzrok, da je naša »ladja gospodarstva« (glej podnaslov) poslala v eter klic SOS, kar pomeni »na pomoč«.

Možne so še rešitve, da rešimo tudi ta problem. Toda kako? Prav to vprašanje so si postavili člani sveta za gospodarstvo na zadnji seji.

In njihov sklep? Tako pričeti reševati to vprašanje in poiskati možnosti za nadaljnje zaposlovanje nove delovne sile!!

Torej ladja našega gospodarstva pluje v pristan. Ali ne bi bilo tragično, če bi po uspešni vožnji naletela prav tu na te čerri? Upajmo, da ne!

Srečo Krašovec

Matevž Hace:

Prvikrat na belčke

Moj starešina Fric, ki smo ga vsi poznali kot resnega človeka, mi je rekel:

»Ali si slišal, da so Italijani dali puške nekaterim kmetom v Kozaričah?«

»Ne, tega pa ne vem,« sem mu odvrnil in ga začudeno pogledal.

Fric si je z roko podrgnil po čelu in napravil obraz v resne gube ter rekel: »Res je, včeraj popoldne so jih dobili. Na vozlu so jih pripeljali. Ženske, ki so kopale krompir, so videle. Nekatero so se krizale in vzdihovale, druge so pa našim povedale, da bo v Kozaričah vaška straža. Osemnajst jih je bilo puške in to tiste nerodne, dolge, francoske. Tem kmetom so obljudili, da bodo doma in da bodo šli samo včasih na Otrobovec na lov za tistimi partizani, ki se še potikajo po gozdu.« Fric je malo pomolčal, nato pa napravil ustnice v zaničljiv posmeh. »Rekli so jim, da jih bodo odpeljali v internacijo, če ne bodo vzeli pušk. Pa so prijeti. No, saj si lahko misliš kateri.«

ki niso verovali v cerkev, svetnike in ne v čudeže.«

Prekinil sem Frica. »Ali misliš, da bodo rekli, da je bil partizanski katekizem ruski VKP/b.«

Končala sva pogovor. Vlegla sva se in ogledovala čudovito lepo jesensko pokrajino. Bukve so izpreminjale listje. Lepo je bilo pogledati mlade dolge hojke sredji med bukovimi skupinami, ki so kakor venec odkrožale dolgo gorovje. Snežnik se je v daljavi svetilkal. Če bi ne bilo tistega zoprtega streljanja, bi bila to čudovita, bogata in lepa jesen. Bogata na vsem. Sadja je bilo polno na vrtovih in žitna polja so bila še marsikje nepožeta. Ajda je rumenela po njivah. Nad nami so pa letela sovražna letala. Iskala so partizansko taborišče in obstreljevala krave, ki so se pasle po senožetih.

Zvečer smo se s Fricem pridružili četi. Spustili smo se v gospodino po senožetih in gmajnah. Spotoma smo pregnali tri veverice, enega zajca in tropo košut. »Srečo bomo imeli,« so potihoma

in se brez besede vsedel za mizo. Njegova žena je vzliknila: »Saj bo moral biti za vaškega stražarja, če ne, pa v internacijo. Stari se je pa kar naprej križal in dvigal roke pred črnim razpelom, ki je viselo v kotu. Stari se je dvignil in dal hlebec kruha Andretovemu Petru. Peter se je branil, rekoč, da od belčkov noče kruha. Potem ga je vzel tisti mladi partizan. Krenili smo skupaj k drugi hiši. Slišati je bilo kričanje. Tudi tam so se rvali za puške. Kričali so: »Predat se pojdi. Partizanske zmagne ne bo nikoli. Mi nočemo biti komunisti!«

»Molčite, če ne vam jih bom naložil,« je kričal neki partizan.

»Mi smo mirni. Pustite naše pri miru,« mu je odgovarjal neka ženska in vila roke.

»Samo puške bomo vzeli. Njega nočemo,« je vpil Baragov Jakob, domačin in terenec, imenovan Ješa.

Slišati je bilo strele od Jernejeve gostilne. Nekdo je zavirkal sredi vasi. Drugi pa je zapel: Na vas, na vas, ... Kje ste! Na krajjo! Tukaj smo!

Nekdo je tekel po vrtu in izginil v bližnji koružni njivi. Vaški zvoniki se je lesketal v lunini mesecini. Iz zvonika je padlo nekaj strelov.

Nekaj najbolj vnetih belčkov se je skrilo in uteklo med vrtovi v Pudob. V zrak je švignila raka. Kmalu so začeli Italijani iz Starega trga streljati s topovi. Granate so padale nad snežniškim gradom v smrekov gozd. Kmalu so prenehali s streljanjem. Vračali smo se iz vasi. S Fricem sva obstala pri hišici znanega Koščevega Ivana, ki je pustil svoje mlado življenje na sinjih planjavah Andaluzije v Španiji. Njegova mati je stala na pragu in gledala proti nam. »Našega Ivana menda ni med vami,« je rekla.

»Ni ga, žal, med nami,« je rekел Fric.

Luna se je dvigala više in više. Snežniški gozdovi so se svetili v mesecini. Bila je čudovito lepa jesenska noč. Dišalo je po ajdi in sadju. Za vasjo smo se zbrali. Vas Kozarič se je zagrnila v globok mir in molk. Partizani so si pripovedovali dogodivščine iz akcije po hišah. Nekje je imel belček puško v postelji, druge pa na peči, pa v omari, zopet druge so jo imeli pod razpelom v kotu. Dobili smo enajst pušk, trije ali širje so ušli s puškami. Nekateri so se skrili.

Proti gozdu smo hodili mimo ajdovih njiv. Fric je rekel, da bi se kar vlegel v ajdovo njivo in zaspal. Tudi kadar bom padel ali umrl, bi že zelel, da je nekaj ajdovega zraven.

S Fricem sva šla zadnja. Na vrhu sva šla na hribček Kucelj in opazovala mire, lepe vasi v naši dolini. S Fricem sva si zazelela mnogo srca in zmage. Luna se je nagnila za Snežnik, ko sva šla za četo.

»Ne morem si misliti kateri. To bo vedel Baraga Janez, ki je naš prvi terenec v Kozaričah.«

»Zvečer bo šla četa, obkolila vas in pobrala orožje. Boš videl, kako hitro bo belček minilo. Boš videl.« Fric je umolknil in oba sva se ozrla v zrak, kjer je nad bukovim drevenim letel velik kragulj in nesel v krepljih piščanca. Letel je tako nizko, da bi se kmalu dotaknil bukovih dreves.

»Ce bi imel lovsko puško, pa bi streljal kragulja. Rečem ti, da bi ga streljal,« je rekel Fric in važno mlasknil z jezikom. Ko je kragulj izginil v gozdu, je Fric nadaljeval:

»V bataljonu so rekli, da bi se jim pridružili tudi mi terenci. Videli bi, kako se razorjuje nove belčke — kmetiče.« Besedo kmetiče je rekel Fric rahlo zaničljivo z nekim čudnim prizvokom, kar ni bilo v njegovih navadah.

»Sli bi, zakaj pa ne? Bomo videli, kako se bodo možakarji obnašali. Mislim, da nam bodo rekli: Poglejte vi partizani, dali so nam jih. Sami so jih pripeljali. Sedaj pa jih dajemo vam, dragi naši rešitelji, in odrešitelji. Tako bodo rekli.«

»Ne vem, če bo šlo tako,« je rekel Fric. »Kaj pa, če bodo oni streljali? Med onimi, ki so vzelji puške v roki so tudi taki, ki so bili nekoč v avstrijski vojski. Taki ljudje, kot sem slišal, zdivljajo, kadar imajo v rokah puško. Tisti cepci bodo lahko streljali. No, kaj bi se pričekali. To te mislim vprašati, če boš šel z nami. Rečeno je, da se lahko pridružimo. Škoda, da bi ostala v taborišču. O tem bodo še leta in leta govorili starčki. V Novi vasi je bila bela garda samo eno noč. Nekateri bodo pa rekli: »V naši vasi je svetnik in smo se morali vojskovati z onimi,

govorili partizani in se dregali med seboj. Znčilo se je, ko smo obstali v njivah. Poleg mene je stopal Fric in Aljoša. Fric je rekel, da je zoprna zadeva stikati po hišah. Komandir Cindrič je pa dejal, da bi vsakemu belčku dal po goli zadnjici z leskovko palico. Tistega, ki vodi njihovo drhal, bi pa obesil.

Prav na tihem so naši obkrevljivali vas Kozarič. Na vasi so lajali psi. Luna je lezla izza Racne gore. Prišel je Brančič in rekel, da nam aktivistom ni treba iti po belih hišah. S Fricem sva obstala na sadnem vrtu pod polno hruško. Ljudje so bili pri včerji. Videli smo, kako je v neki hiši bingljala na rumenem stropu petrolejka. Okrog mize je sedela domača družina: oče, mati, mladi gospodar in širje otroci. Večerjali so kašo. Dolga francoska puška je bila prislonjena pri vrati. Fric je dal prst na usta. »Lepa prilika, kar skočil bom, odpril vrata in pobral puško.«

»Greva oba,« sem mu rekel. Tisti hip so se odprla vrata in v sobo je stopil mlad partizan. Cim je zagledal puško, jo je bliškovito prikel. Kot bi trenil se je izza mize pognal gospodar in zakričal:

»Ti ušivec, ne boš vzel puške, ja sem vaški stražar.« Rvala sta se sem in tja. »Pojdive mu pomagat.« Komaj sva naredila dva koraka, že je stopil v sobo Andretov Peter. Pritisnil je kmetu štiri krepke klofute.

»Na,« je kričal, »eno za to, ker si puško vzel, drugo za to, ker si hotel postati belček, tretjo za to, ker nisi hotel izročiti puške, četrto pa za to, da ne vzames puške.« Gospodar se je prikel za glavo

niti ne spomni več. Pa vendar, ko obuja spomine, kaj rad seže v zanjeno aktovko po ta ali oni dokument, zapis ali fotografijo iz časov španske državljanke vojne, v kateri je tudi sam sodeloval. Pokazal mi je pismo tovariša Aleša Beblerja, zdaj sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije in jeli pri pripovedovanju:

»Najbolj se spominjam dogodka, ko sem pomagal ranjenemu tovarišu Alešu Beblerju. Takole se spominjam: V mestu Qinta, v Španiji, smo prišli v hišo, kjer smo se hoteli utaboriti. Hišo smo zavarovali z mitraljezi. Tovariš Aleš Bebler pa je med tem, ko smo mi postavljali mitraljeze, odšel še po ostale borce. Toda ni ga bilo nazaj. Zaskrbelo nas je, da se mu ni kaj zgodilo. Zavoljo tega smo odšli z Ladom Pušnikom, doma iz okolice Ptuja in še nekim Spancem pogledat za tovarišem Alešem Beblerjem. Kmalu smo ga našli ranjenega v nogo. Z Ladom

Narod si bo pisal sodbo sam

25 let je minilo od kar so se krvavi kreplji poželjivih okupatorjev zasadili v telo naše domovine. 28. oktobra 1940 so dosegli Grčijo, januarja 1941 Romunijo, 1. marca 1941 jim je klonila Bolgarija, 17. aprila 1941 pa je pred njimi klavrno kapitulirala jugoslovanska vojska. Ali res ni bilo sile, ki bi se uprla fašističnemu zmaju? Dá, bila je! Beograjdani so že ob pristopu Jugoslavije k trojemu paktu 27. marca povedali Hitlerju in vsej osvajalni držali, da so sile, ki se bodo herojsko postavile v bran. Klic po svobodi je postal iz dneva v dan močnejši. Vodstvo razkosanih jugoslovenskih narodov je povezala KPJ s proglosom: »Prišla je ura borbe na življenje in smrt!« Glas KPJ se je šril od ust do ust — od naroda do naroda, preko toliko bodečih sovražnikovih žic. 7. julija so potile partizanske puške v Srbiji, 13. julija v Crni gori, 22. julija pri nas v Sloveniji, 27. julija pri nas v Hrvatskem ter v Bosni in Hercegovini in 11. oktobra 1941. leta v Makedoniji. Cankarjev glas ni bil več glas vpijočega v puščavi: »Kaj zato, če prihaja pomlad v viharju in povodnji! Iz te črne naplavine bo vzlila, bujna rast! Ne boj se, narod se ne da osleperiti, ne da si zapreti oči! Naj ga vodijo po stran potih, po močvirju, po tem — sam bo našel pot do sonca! Plevel so sejali, vzasla pa bo pšenica...« Narod se je dvignil, pisal si bo sodbo sam. Vzporedno s partizanskimi odredi je rasla ljudska oblast. Začetke resnične ljudske oblasti so odražali narodnoosvobodilni odbori (NOO). Tačko je KP poleg oborožene borbe gradila tudi ljudska oblast. NOO so vršili dvojno vlogo, razvijali in kreplji so politično zavest med razkosanimi jugoslovenskimi narodovi in bili hkrati nosilci oblasti. Hkrati so bili postavljeni prvi politični temelji za združitev vseh patriotskih sil naših narodov. Osvobodilna fronta slovenkega naroda je zrasla v območju NOO, 26. in 27. novembra 1942 je prišlo do prvega zasedanja AVNOJ-a (antifašistično veče narodne osvoboditve Jugoslavije) v Bihaču, ki je dobil značaj vrhovnega organa državne oblasti. Hkrati so bili postavljeni prvi politični temelji za združitev vseh patriotskih sil naših narodov. Osvobodilna fronta slovenkega naroda je zrasla iz ljudstva in za ljudstvo. Kalila se je v kravji borbi jugoslovenskih narodov; prešla je skozi nešteto kravih pohodov, skozi kravji dež in vihar jeklenega ognja fašističnega terorja. Prehodila je pot od Devdelije, Sutjeske, Juhorine, Kozare, Gramozne Jame, celjskega piskra in Šarhovega Pohorja, zato ni čudno, če so se njeni sinovi v poslednjih izpovedih izjavljali: »Kdor umre za domovino, je živel dovolj!« Osvobojenemu jugoslovenskemu narodu so se uresničile besede Ivana Cankarja: »Dano je življenje našemu narodu — proletarju, nihče več mu ga ne more vzeti! Saj si je s svojim delom, s svojim umom in srcem zasluzil sončno življenje, ta narod kmetov in delavcev, ta narod sužnjev, ki ne mara več biti narod sužnjev!«

Mirko Šuligoj

Pomenek s Tonečem Dečmanom-Dečkom, španskim borcem

Srečanje po tolikih letih

Pušnikom sva takoj odšla po nosila in potem tovariša Aleša Beblerja odnesla v zaklonišče, kjer smo mu nudili zdravniško posodo...«

Se in še je pripovedoval Tone Dečman-Dečko o dogodkih iz leta 1936, kjer je s svojim delom, s svojim umom in srcem zasluzil sončno življenje, ta narod kmetov in delavcev, ta narod sužnjev, ki ne mara več biti narod sužnjev!«

»Spominjam se tudi narodnega heroja Staneta Rozmana...«

»Kaj pa zdaj kaj počnete?« sem ga povprašal.

»Poglejte, zbiram dokumente, in spet je Tone Dečman-Dečko segel po papirjih v aktovki, ki je vedno nosil s seboj, »da bi mi priznali invalidnost... veste nekajkrat sem bil ranjen.«

Spet sva obujala spomine na leta pred vojno, ko je moj sobesednik, zaposlen kot želežničar, sodeloval v sindikalnem gibanju.

»Pa tudi v mnogih stavkah želežničarjev sem sodeloval...« je se pripomnil.

Tone Dečman-Dečko se je na zadnje srečal s svojimi prijatelji, španskimi borci pred dobrim mesecem v Zagrebu.

»Lepo je bilo to srečanje po tolikih letih... Pogovarjal sem se z Veljkom Vlahovičem in drugimi. Upam, da bom takšno srečanje španskih borcev spet kmalu doživel.«

Tone Dečman-Dečko

Naši bralci o »Glasu Notranjske«

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vida Šega, delavka II. strojne v kombinatu Brest: »Sedanji Glas je došel bolj zanimiv kot so bili

Vida Šega

prejšnji, ki so umirali in spet ozivljali. Všeč mi je to, da naš list zdaj redno izhaja. Pogrešam pa, da je v njem še vedno pre malo drobnih, vsakdanjih novic; športnih vesti pa je nasploh pre malo!«

Lojze Perko, akademski slikar: »Vsebinsko je časopis preveč enostranski. Če bi poleg političnih in

Lojze Perko

gospodarskih člankov objavljali tudi več takega gradiva, ob katerem se tudi duh odpočije, če me razumete, kaj hočem povedati, če bi razen tega bilo v njem še več vsakdanjih lokalnih novic, potlej pa bi bil naš Glas odličen, zdaj je »samo« dober. Sploh bi moral Glas posvečati več skrbiv vzgojnim vprašanjem in pa več literaturi bi moral objavljati. Mislite, da bi se bralci jekli, če bi kdaj pa kdaj objavili na primer kakšno Cankarjevo črtico?«

Tone Rupnik, upokojenec, od 30. leta starosti dalje živel v Loški dolini: »Čudovito je, da sploh imamo naš časopis. Če ga v Ljubljani ne dobim, pridem ponj na Rakek. Naš časopis je živ dokaz, da tudi naša Notranjska, po srcu in duši se namreč čutim Notranjca, napreduje. Rad pa bi videl, da bi bil naš list bolj pestri, da bi objavjal več literature in drobnih zanimivosti, pa ljudi opozarjal na zgodovinske znamenitosti in posebnosti, ki so širšemu krogu občanov in sploh naših državljanov

še neznanе. In če vaša beseda kaj zadeže: imenitno bi bilo, če bi lahko dosegli, da naši ljubi urbani sti ne bi prelepe naše dežele prodali komercialnemu turizmu. Naj ostane, vsaj v najlepših kotičkih, takšna, kot jo je dala narava. Kaj je lepšega kot počitek pod leskovim grmom, še posebej s kozarčkom v roki?«

Tone Rupnik

Franc Primšar, kmet iz Dolenje vasi: »Ne vem, ob kaj bi se spopaknil! Aktualni ste, vsaka vam čast! Zadnjič se je nekdo iz naše vasi na mrtvo napil, pa se je že

Franc Primšar

znašel v časopisu: Skratka: človek mora paziti, kako se obnaša in to je dobro, torej tudi vzgojno! Če boste nadaljevali tako, da bo v časopisu še več takih in podobnih drobnih novic, ki vse nas najbolj zanimajo, bomo naš Glas še raje brali!«

Vida Filipčič, uslužbenka v SGP Gradišče Cerknica: »Preberem vse, če le imam čas, tako rekoč

Vida Filipčič

od prve do zadnje vrste prav vse, kar je objavljeno v našem listu. Zamerim pa uredništvu to, da objavlja predolge članke. Ce bi bila razna poročila, na primer o raznih sejah, krajša, bi lahko bila tudi bolj zgoščena in zato tudi bolj učinkovita! Drobne novice tudi počenijo zelo zanimivo branje, vendar se mi zdi, da se v občini še kaj drugega dogodi razen tiste, ga, o čemer pišete!«

Marica Otoničar, trgovska delavka v »Delikatesi« podjetja »Škocjan« v Cerknici: »Časopis

Marica Otoničar

mi je všeč, ker veliko piše o ljudeh, ki jih poznam. Doma sem z Ulake na Velikih Blokah in tudi od tam došti pišete. Če bi še kaj več, tudi ne bi bila jenza!«, je prisostavila in po svoji lepi navadi zardela.

Klub notranjskih študentov je imel ustanovni občni zbor

Studentje iz območja občine Cerknica, ki študirajo na ljubljanski univerzi in na ostalih višjih, visokih šolah in akademijah ter diplomanti teh šol so se dne 1. novembra 1966 zbrali v prostorih filozofske fakultete kjer so imeli ustanovni sestanek kluba študentov visokih in višjih šol občine Cerknica. Sestanku so poleg ostalih prisostvovali nekateri ugledni javni in kulturni delavci iz območja občine Cerknica, ki še vedno čutijo, da so »Notranjci«: član slovenskega narodnega gledališča Boris Kralj, pesnica Marička Žnidaršič in drugi.

Na sestanku so študenti in diplomanti ugotavljali predvsem potrebo, da združijo vse intelektualne sile z območja občine Cerknica, da bi pomagale prebuditi kulturno mrvilo, ki ga že dalj časa zaznamujemo v občutimo v občini Cerknica. Nekateri člani so že z dosedanjim delom pripravljenost do dela tudi že dokazali. Organizirali so študentsko zabavo »brucovanje« v Starem trgu, sodelovali so tudi na športnem področju. Na sestanku so sprejeli pravila kluba, v katerem so določila, kjer so vidni cilji in namen kluba, članstvo in drugo. V teh pravilih je določeno, da so v klubu lahko tudi častni člani, ki si pridobijo vstop na podlagi zasluga, ki jim imajo na gospodarskem, političnem in kulturnem področju v občini Cerknica. Čeprav spada klub po svojem statusu značaju v okvir organizacije Zveze študentov Jugoslavije, bo s svojim delom orientiran predvsem na območje občine. Naloge kluba bo-

Ob programu kluba notranjskih študentov

Ni potrebno biti bister opazovalec ali analitik, da bi ugotovil, da inteligenco v preteklem obdobju ni opravila svojega poslanstva in ni dala tega, kar bi lahko, ali kar bi od nje, kot zgodovinskega nosilca naprednih idej lahko upravičeno pričakovali. To je eden izmed vzrokov relativnega kulturnega mrvila na področju občine. Prav takšno stanje pa je narekovalo, da se mlado inteligenco, tako študente, kakor tudi diplomante visokih in višjih šol s področja občine Cerknica združi v enotno organizacijo, katere naloge naj bi bile zlasti prizadevati si vključevati svoje člane v družbeno-politično, kulturno-prosvetno in socialno dogajanje v občini ter jih na ta način pripravljati za bodoče naloge v domačem kraju. Skupaj s pridruženimi člani (diplomanti visokih in višjih šol) pa si še prizadevati s svojimi akcijami na kulturnem, prosvetnem in športnem področju, širiti lastna obzorja in po možnosti vsaj delno zadovoljevati na prej nastetih področjih tudi osnovne potrebe našega občana, ki je zaradi lokalnega kulturnega mrvila več ali manj prepuščen družbenemu ali posebnemu gostinskemu sektorju. Svoje kulturne potrebe, kolikor seveda ni to »motorizirani občan«, žal lahko ta zadovoljuje le še z obiskom kinopredstav, o katerih vzgojnem in estetskem vplivu pa bi bilo tudi že enkrat primerno spregovoriti nekaj besed.

Novoustanovljeni klub notranjskih študentov se zaveda, da orje brazde v zelo zapuščeno dno, zaveda se vseh težav, zaveda pa se tudi svojega kulturnega poslanstva ter prav zato nudi roko vsem, ki žele in so pripravljeni delati v okviru pravil in programa kluba, kajti le tako bomo dosegli, da bo v naši občini polnejše in pestrežaživo kulturno, športno in družbeno življenje.

Iz nalog kluba smiselno sledi tudi program dela, ki pa smo si ga zastavili zelo širokopotezno, kajti računali smo na idealizem

Klub notranjskih študentov je prepričan, da je vse to ostvarljivo, pri čemer pa računa na vsestransko moralno in materialno pomoč občanov ter vseh družbeno-političnih činiteljev s področja občine Cerknica, ker sicer bi bilo vse pripravljeno izvajalska skupina bo zadovoljila še tako prefinjene okuse in nam je istočasno tudi porok za lep umetniški užitek, ki ga bomo deležni. Naslednjega dne pa bo klub priredil v dvorani TVD Partizan v Novi vasi športna srečanja, kjer bodo sodelovale ekipe iz Cerknice, Starega trga, JLA iz Velikih blok in ekipa kluba notranjskih študentov. S temi akcijami ob priliki praznika ustavnitve nove Jugoslavije pa se delo kluba ne bo zaključilo, saj letni program dela predvideva podobne oblike kulturnih manifestacij še ob priliki slovenskega kulturnega praznika 8. februarja, prav tako pa tudi za dan žena, ko se bomo srečali z našo notranjsko pesnico Maričko Žnidaršič. Organizirati nameravamo tudi nekaj zabavno-glasbenih oddaj, likovnih razstav ter več predavanj poljudno-znanstvene vsebine. To s čemer smo vas seznanili pa ni naš celoten program, pač pa le del tistega programa, ki ga imamo v načrtu.

Klub notranjskih študentov je prepričan, da je vse to ostvarljivo, pri čemer pa računa na vsestransko moralno in materialno pomoč občanov ter vseh družbeno-političnih činiteljev s področja občine Cerknica, ker sicer bi bilo vse pripravljeno izvajalska skupina bo zadovoljila še tako prefinjene okuse in nam je istočasno tudi porok za lep umetniški užitek, ki ga bomo deležni. Naslednjega dne pa bo klub priredil v dvorani TVD Partizan v Novi vasi športna srečanja, kjer bodo sodelovale ekipe iz Cerknice, Starega trga, JLA iz Velikih blok in ekipa kluba notranjskih študentov. S temi akcijami ob priliki praznika ustavnitve nove Jugoslavije pa se delo kluba ne bo zaključilo, saj letni program dela predvideva podobne oblike kulturnih manifestacij še ob priliki slovenskega kulturnega praznika 8. februarja, prav tako pa tudi za dan žena, ko se bomo srečali z našo notranjsko pesnico Maričko Žnidaršič. Organizirati nameravamo tudi nekaj zabavno-glasbenih oddaj, likovnih razstav ter več predavanj poljudno-znanstvene vsebine. To s čemer smo vas seznanili pa ni naš celoten program, pač pa le del tistega programa, ki ga imamo v načrtu.

SNK

bilo na njem več študentov, ki študirajo na višji kadrovski, višji komercialni ter drugih višjih in visokih šolah, čeprav se je pripravljal odbor potrudil in povabil vse s pismenimi vabili. Na sestanku je bil sprejet tudi sklep, s katerim vabi članstvo in vse študente z območja občine Cerknica k sodelovanju, ki imajo voljo do skupnega dela.

J. L.

Z brucovanja notranjskih študentov v Starem trgu

Posvetovanje o odkupu lesa

Pred nedavnim je Občinska skupščina Cerknica sklical posvetovanje o problematiki lesa, ki leži v gozdovih še od lanskega neurja. Posvetovanje so se poleg gozdarjev, ki so bili pobudniki za posvet, udeležili še predstavniki lesne industrije, ki dobiva les iz našega območja, javni tožilec, predsednik sodišča ter predstavniki občinske skupščine Cerknica in Postojna.

Predsednik občinske skupščine tov. Franc Kavčič, ki je posvet tudi vodil, je uvodoma naglasil, da je neurje 4. 7. 1965, podrolo v občini Cerknica preko 200.000 m³ lesne gmotne. Pretežnji del tega lesa je že spravljen na žagarske obrate. Še vedno pa je v zasebnih gozdovih preko 20.000 m³ lesa iglavcev, ki čaka na spravilo. Ta les hitro propada. Namen posvetovanja je najti način, kako ta les spraviti čim hitrejši na žagarske obrate ali skladišča, da tako znižamo že itak ogromno škodo.

Zivahnna diskusija je natančno ugotovila dejansko stanje. Bukovina iz podrtje je popolnoma neuporabna za predelavo na območnih žagarskih obratih. Gozdro gospodarstvo je dobito izvozno dovoljenje in našlo kupca tudi za to bukovino. Kljub razneroma ugodni ceni pa jo kmetje do sedaj skoraj niso pripravili. Izvozno dovoljenje velja do konca leta. Po preteklu tega roka te bukovine ne bo več mogoče prodati nikomur.

Tudi pri jelovini ni stanje mnogo boljše. So razlike v kvaliteti tako, da so posamezni hodi bolj načeti od drugih, vendar se na vseh pozna posledica dolgega ležanja v gozdu. Iz teh hlodov zrepane deske so slabše kakovosti in desk I. vrste sploh ne dobijo. Večina hlodov je že trhlih po več centimetrov globoko. Zaradi vlažnega in toploga vremena, ki je bilo vse do sedaj, trohnova h'ru napreduje.

Predstavniki lesne industrije so povedali, da v naprej ne bodo mogli več odkupovati hode po kvalitetah kot so bile označene na njih pri prevzemu v gozdu, ker to račun ne prenese. Hodi so danes slabši, manj vredni in jih je kot take treba prevzemati.

Iz celuloznih tovarn, ki odkupujejo celulozni les prihajajo reklamacije na kakovost lesa. To sili gozdarje, da oddajajo ta les po dejanskih kvalitetah in ga morajo tako tudi odkupovati od zasebnih lastnikov. Zaradi trohnove gre že precej lesa v slabo kvaliteto.

V POČASTITEV DNEVA REPUBLIKE

V počastitev Dneva republike 29. novembra so imeli v podjetju »Kovinoplastika« Lož interno slovesnost. Predsednik občinske skupščine tov. Franc Kavčič je izročil odlikovanja petim članom kolektiva, ki jih je odlikoval predsednik republike Tito. Odlikovanji so bili: Perušek Franc, Martinčič Vinko, Intihar Franc, Jozelj Anton in Plos Miro, za dolgoletne zasluge pri razvoju podjetja. Istočasno pa je 36 članov kolektiva prejelo enomesecni osebni dohodek kot nagrado za neprekiniteno desetletno delo v podjetju. S. B.

Zanimivo je bilo slišati izjavo direktorja KLI Logatec, ko je povedal, da je njihova podjetje nabavilo 1.500 m³ lesa iglavcev iz uvoza in da se jim to splača, čeprav ležijo njihovi obrati praktično v gozdu, kjer trohnojo zelo velike količine lesa.

Soglasna je bila ugotovitev, da bo les, ki bo postal preko zime v gozdu, popolnoma propadel.

Vsi prisotni so se na koncu dogovorili, da bodo les odkupovali dokler bo uporaben, toda po enotnih kriterijih — po dejanski kakovosti lesa. Edvard Rebula

Žilce — 37 turističnih postelj

Pričvalna hribovska vasica Žilce ima že 37 tujskih postelj. Posredujemo povzetek iz reklamnega letaka, ki so ga turistični delavci naše Zveze in Turističnega društva iz Žilce naredili za agencijo: Žilce (prej Sv. Vid) 846 m nadmorske višine. Prijetna notranjska vasica Žilce na Vidovski planoti nudi svojim gostom slikovite poglede na notranjske hribe, gozdove ter soseske Zale in Iške.

Postelje, ki jih je nabavilo TGP ŠKOCJAN Rakek za Žilce

Ima novo urejenih 37 turističnih postelj: v gostišču Bavdek 10 in v stavbi KZ Cerknica 27 postelj.

Cene:

- penzion v zimski sezoni 23.00 N din
- penzion v poletni sezoni 22.00 N din

Pohvala gre Trgovsko-gostinskemu podjetju ŠKOCJAN Rakek,

ki je opremilo 27 ležišč, ter prizadovnemu predsedniku TD Žilce Francetu Sterletu in članu UO društva Bojanu Bavdeku.

Priprave za Dedka mraza

Društvo prijateljev mladine Loška dolina je že pritočilo s pripravami za praznovanje Dedka mraza. Letos nameravajo organizirati proslave na osemletki Stari trg in šoli Iga vas, ter otroškem vrtcu Stari trg. Predšolske otroke bodo obdarili s slastnicami, medtem ko nameravajo posamezni šolam podariti kolektivna darila. Ker društvo prijateljev mladine nima na razpolago dovolj finančnih sredstev, so zaprosili za finančno pomoč vse gospodarske organizacije na področju Loške doline.

S. B.

POPRAVEK

V zadnji številki vas je naš dopisnik pomotoma obvestil med drobnimi novicami, da je neš-pot od središča Cerknice do Osemletke financirala Krajevna skupnost Cerknica. Dejansko nosi vse stroške pri izgradnji te poti Občinska skupščina Cerknica.

Vsakdanji prizor iz tovarne pohištva BREST. Žal pa se nam simpatična delavka ni predstavila in smo šele kasneje izvedeli, da ji je ime Ida

Drobne zanimivosti iz Loške doline

ALBERT JAKOPIČ-KAJTIMIR V KOVINOPLASTIKI

Pred nedavnim je obiskal podjetje »Kovinoplastika« Lož predsednik predstavstva CK ZKS Albert Jakopič-Kajtimir. V spremstvu predstavnika podjetja si je ogledal vse proizvodne obrate in tehnične službe. Tovariš Jakopič je predvsem zanimal za porefomske ukrepe in za perspektivni načrt podjetja. Popoldan pa je imel toviriš Jakopič širši razgovor s predstavniki podjetij in družbeno političnih organizacij s področja Loške doline, kjer je govoril predvsem o situaciji po brionskem plenumu in zadnjih plenumih CK ZKS.

NOV BIFE V BABNEM POLJU

Do nedavnega je v Babnem polju in sicer v Zadružnem domu obstojača gostilna, ki je spadala pod Gostilnsko podjetje Cerknica. Ker pa je podjetje »Kovinoplastika« Lož prevzelo v upravljanje Zadružni dom in v njem uredilo delovne prostore, je bil go-

stinski obrat ukinjen. Na predlog zborna volivcev pa je pred kratkim Trg. podjetje NANOS iz Postojne preuredilo bivšo Žagarjevo hišo in v njej uredilo bife. Tako vaščani zopet lahko dobijo v bifeju razna mrzla jedila, pičade in druge potrebščine. Poleg bifeja pa je trg. podj. NANOS uredilo in opremilo tudi manjšo sobo, kjer je prostora za 20 ljudi.

REDNA VADBA

Telesno vzgojno društvo PARTIZAN Loška dolina je spet pričelo z redno vadbo vseh oddelkov. Doslej smo opazili največjo udeležbo pri pionirskih oddelkih, saj obiskuje telovadbo nad 60 pionirjev in pionirk. Poleg tega obstoja v društvu tudi panoga odbojke, košarka in namiznega tenisa, veliko zanimanje pa je tudi za judo šport. Da bi člani vaditeljskega zbora imeli kar največ volje do dela z mladino v telovadnici, je društvo organiziralo za vodnike ogled festivala evropske košarke v Ljubljani.

UREJENA ŠOLSKA DELAVNICA

Podjetje »Kovinoplastika« Lož je skupno z osemletko Stari trg dokončno uredilo šolsko delavnico. Bivše prostore mehanične delavnice so prepleskali, namestili okna, vrata, pod ter na novo uredili električno napeljavno. Nabavili so drobni inventar, delovne mize, kakor tudi električni vratilni in brusilni stroj. Za začetek podjetje nudi tudi inštruktorsko pomoč pri tehničnem pouku. V šolski delavnici je prostora za 25 delovnih mest.

Šolsko delavnico vodi poseben odbor sestavljen iz predstavnikov šole in gospodarskih organizacij. Namen ustanovitve šolske delavnice

nice je bil ta, da bi dijaki že v delavnici pokazali zanimanje za bodoči poklic.

Poleg podjetja »Kovinoplastike« Lož so nudili pomoč pri ustavitev šolske delavnice tudi LIK BREST Cerknica, obrat Marof Stari trg in podjetje GABER Stari trg.

USTANOVILI SO ODDELEK VAJENCEV

Podjetje »Kovinoplastika« Lož bo tudi letos vložilo precejšnja sredstva za strokovno izpopolnjevanje članov kolektiva. Tako so letos ustanovili oddelek vajencev, katerega obiskuje 11 vajencev, dopisno Tehnično srednjo šolo — strojne stroke I., II. in III. letnik obiskuje 21 članov kolektiva, dopisno Ekonomsko srednjo šolo pa obiskuje 8 članov. Vsem dopisnikom nudi podjetje redne seminarje dvakrat tedensko. Podjetje ima trenutno 32 štipendistov na raznih srednjih, višjih in visokih šolah. Na izrednem študiju pa je trenutno 5 članov kolektiva in sicer 4 na Višji šoli za organizacijo dela in 1 na Višji ekonomsko komercialni šoli. Skupno se torej šola 79 članov kolektiva.

Poleg tega namerava podjetje organizirati v zimskih mesecih seminar za člane organov upravljanja v sklopu Delavske univerze Boris Kidrič iz Ljubljane in ciklus 6 predavanj za mlade delavce. Celotno štroski šolanje bodo podjetje stali v letu 1966/67 nad 16 milijonov S din.

PRVI STANOVALCI

Vse kaže, da se bo bodočim stanovalcem v novem stanovanjskem bloku v Starem trgu le namenila sreča. Novi stanovanjski blok je že dalj časa zgrajen, vendar dela pri gradnji vodovoda še

vedno trajajo. Te dni pa so vodovodna in električna dela v zaključni fazi, zato je pričakovati, da se bodo prvi stanovalci vselili te dni.

SLABA ELEKTRIČNA NAPETOST

Vaščani vasi Markovec, Vrhničke in Knežje nijve so že na večkratnih zborih volivcev izrazili željo po boljši ureditvi električnega omrežja. Napetost električnega omrežja v teh krajih je tako slaba, zlasti pa ob večerih, da ne zadostuje za razsvetljavo, da ne omenjamamo, da bi vaščani poslušali radio ali pa da bi priključili na omrežje razne gospodinjske aparate ali pa gospodarske stroje. Zato je krajevna skupnost Loška dolina pred kratkim sklical zbor volivcev za vse tri vasi skupaj, kjer so se pogovorili kako izboljšati električno omrežje in nameleti še tretjo fazo. Rešitev bi bila le na ta način, da bi se iz Starega trga do Markovca postavil daljnovož, v Markovc napravil transformator ter napeljal proti Knežji njivi tretjo fazo. To ureditev pa ima podjetje Elektro-Ljubljana okolina v načrtu še leta 1970. Celotna investicija bi veljala precej denarja. Del sredstev je pripravljena prispevati »Kovinoplastika« Lož, krajevna skupnost, Elektro-Ljubljana-okolina, zainteresirati pa bi bilo potreben tudi Kmetijsko zadrugo Cerknica, katera ima v tem kraju svoj obrat. Sami vaščani bi moralni prispevati tri in pol milijona starih dinarjev, kot samoprispevki. Zato so vaščani sklenili, da bodo lastniki gozdrov prispevali 2 m³ lesa, ostala gospodinjstva pa po 25.000 S din v ta namen. Zadradi tega je pričakovati, da bo elektrifikacija v teh krajih urejena že prihodnje eto.

S. B.

Posnetek za spomin med odmorom v cerkniški tovarni pohištva kompanije Brest

Tako mimogrede v gostilni »Pri Lovcu« na Rakeku

0 vinu, lovskem krstu in še o čem...

Sedmo ob topli peči v gostilni »Pri Lovcu« na Rakeku.

Kolega Danilo in Milan razmišljata, kaj bomo še pisali v tej številki našega lista.

Medtem prisede šef gostilne Jože Bombač.

Seveda je pogovor koj stekel z njim.

»Koliko naredite dnevnega prometa, smo ga skoraj enoglasno povprašali.

»Kakor se vzame. Včasih iztržimo tudi do 150.000 starih dinarjev dnevno. Ja pa je to še vse pre malo...«

Jože Bombač

»Česa največ prodate?« povpraša kolega Milan.

»Vina gre največ v promet... istrske malvazije prodamo veliko pri tudi po istrskem črnem je precej potrebe...«

»Ga čez ulico tudi prodajate?«

Cena za divjad

Mnenja smo, da je prav, če je sleherni občan dobro informiran o naših turističnih lepotah, ter da lahko turistom nudi vsaj najosnovnejše informacije. Upamo, da vsi poznamo Rakov Škocjan, Slinnico, Loško dolino, Bloke in druge kraje.

Tokrat pa vam posredujemo cene za odstrel divjadi:

Zajec

2 dollarja — taksa za vstop v lovišče 5 dollarjev na dan;

Raca

1 dollar — taksa za vstop v lovišče 5 dollarjev na dan;

Gos

1 dollar — taksa za vstop v lovišče 5 dollarjev na dan;

Prepelica, grlica, kozica

»V naši gostilni ne, pač pa imamo na Rakeku še eno gostilno pri Faturju, kjer lahko dobite dobro vino tudi čez ulico.«

»Vidim, da imate zelo lepo urejeno kuhinjo. Ali je tudi hrana tako dobra. In seveda nas zanima, kakšen je odstotek dohodka od hrane?«

»Odlično hrano imamo. Kar vprašajte delavce, ki se hranijo pri nas. Zlasti je enolončnica dobra. Tudi do 100 jih prodamo na dan. Pa tudi cena je sprejemljiva, saj enolončnica velja le 230 starih dinarjev. S hrano naredimo 40 % dohodka...«

Jožeta Bombača so medtem poklicali. Moral je v klet po vino. Mimogrede povedano, opravlja tudi posle kletjarja in sploh skrbi, da je vse v najlepšem redu. Ta čas, ko mi trije kramljamo in se »posvetujemo«, kaj bi ga še povprašali, se naš sobesednik že vrne. Spet prisede. Danilo pa ga povpraša, če se v tej gostilni dobi »za pod zob« tudi kaj divjačine.

»Ne, divjačine se pa ne dobi. Čudno se sliši kajne, ko pa je tod naokoli vse polno lovišč. Veste, vso divjačino damo v ljubljansko lovsko zadrugo ali ptujski Perutnini, ta pa jo potem izvozi. No ja, včasih že speciellno kakega mladega srnjaka, in to tedaj, ko imamo pri nas lovski krst...«

»Kaj pa je to lovski krst?« mu sežem v besedo.

»To je naš star lovski običaj, ki ga redno priredimo v naši gostilni tedaj, ko kak mlad lovec (pa ne zmeraj mlad samo po letih) ustrelji parkljasto divjad...«

»Kaj pa, če ustrelji le zajca ali lisico in nikoli kaj parkljastega?«

»Ha, potem pa ni krščen. Ustreliti moraš najmanj jelena, ali pa srnjaka, skratka takšno žival, ki ima parklje, pa čeprav morda šele

na koncu svoje lovskne kariere.«

»Ste vi letos kaj »pametnega« ustrelili,« ga povpraša kolega Danilo.

»Ustrelil sem lisico in srnjaka. Pa še tole zapišite, da na lovski krst zmeraj povabimo tudi svoje spoštovane soproge. Pa veste zakaj? ... zavoljo tega, da jih vsa, malo pomirimo, ko zmeraj jadi kujejo, ker so ob nedeljah same, ker smo lovci na jagi!«

Pa pustimo za hip lovski krst.

Kolega Milan se je pravkar vrnil iz gostilniškega stranišča. In to zagrenjen.

»Kaj ne bo ogorčen, ko pa imamo takšno nemogoče stranišče. Morda bolj v opravičilo, je Jože Bombač nadaljeval: »Veste, kolikorat sem že posredoval na upravi, da bi stranišče uredili. Toda kaj nam pomaga, če stranišče uredimo, ko pa moramo nositi vodo za stranišče v vedru. Veste, s to našo vodo, pravzaprav z vodovodom, je res križ. Imamo najbolj čisto kuhinjo v občini in seveda hrkati tudi najbolj umazano stranišče.«

»Kdo pa se najraje shaja v vaši gostilni?«

»Lovci in pevci, saj drugega družabnega prostora na Rakeku res nismo.«

»Že prej ste omenili, da vam veliko prometa naredijo pogrebščine. Kako pa je s tem?«

»Res je. Toda zamisli se moramo nad nečim drugim. Nad tem, da je umrljivost na Rakeku izredno porasla. V zadnjih dveh mesecih je na Rakeku umrlo kar dvajset naših rojakov, predvsem starejših ljudi...«

No nič kaj prijetna tema za razgovor pa vendar...«

Prijetneje se je pogovarjati o vinu in lovskem krstu.

Milan Živkovič

Ko smo to sliko pokazali nekaterim našim prebivalcem, so zatrjevali, da prvič slišijo o lovu ščuk na zanko. Tehnika tega lova je dokaj preprosta, kar se po sliki da ugotoviti. V zaupanju: tak ribolov ni športni in ni dovoljen. — Sliko smo dobili iz knjige STEINBERG: Cerkniško jezero iz leta 1758 in predstavlja lov na ščuke z zanko v Dolenji vasi

Velika aktivnost jamarskega kluba Rakek

Ze nekaj let doživlja razvoj turizma v Cerkniški občini viden preobrat. Z ustanovitvijo Jamarskega kluba Rakek je dobila Notranjska s svojimi naravnimi lepotami, ki niso še povsem raziskane, neposrednega propagatorja in raziskovalca. To je za razvoj turizma na občini velikega pomena, saj so naši mladi jamarji s svojim delom že precej pripomogli k temu. To delo se izraža v vodstvu v Rakovem Škocjanu in Križni jami, ter raziskavo Zelških jam. Tu so dosegli največ uspeha, saj predstavljajo Zelške jame v bodoče najzanimivejši turistični objekt v občini, ki bo privabil veliko večje število turistov.

To se bo seveda občutno poznalo pri obisku v hotelu v Rakovem Škocjanu. O Zelških jamarjih in njihovi ureditvi bomo spregovorili več v prihodnji številki našega lista.

Zanimanje za podzemski svet narašča z dneva v dan. Največ zanimanja je med mladimi. To ne preseneča, kajti katera sila je večja od te, ki žene mladega človeka, da bi se uvrstil me odkritelje zadnjih neznanih koščkov Zemlje? Dokaz za to je naglo naraščanje članstva, ki šteje preko 40 članov, kar je za kraj, kakršen je Rakek, precej. Večina članov je zelo aktivna. Ta izvira iz veselje jamarjev do jam. Aktivnost in veselje sta torej tesno neposredno povezana med seboj.

Najvažnejše delo v letosnjem letu je bilo v avgustu, ko je bil v Rakovem Škocjanu mednarodni speleološki tabor. To delo ni bilo lahko, kajti tu ne gre samo za kako korist v smeri turizma, temveč gre tudi za naš ugled. Naši jamarji so se zelo potrudili in so opravili svojo nalogo zelo dobro. Upamo, da so tuji odnesli o Slovenski dober vtis.

Druga večja akcija je bila obisk naših jamarjev na Poljskem. Tega desetdnevnega obiska se je udeležilo šest jamarjev. Poljski jamarji so se ob tej priložnosti dobro izkazali.

Vredno bi bilo omeniti tudi udeležbe delovne naedklubske raziskovalne akcije v Novem mestu, ki je trajala tri dni. Rakovčani so izkazali kot dobrí jamarji-amaterji. Za take sposobnosti in delovanje jih je treba samo počastiti.

Se mnogo bi lahko pisali o raznih akcijah, vendar nam prostor tega ne dopušča. Upamo trdit, da je jamarski klub trenutno najbolj aktivna organizacija na Rakeku. Največ zaslug za tako aktivnost ima seveda predsednik kluba prof. Vojo Rajčevič.

Pred kratkim je imel jamarski klub sestanek. Obravnavali so do sedanje delo, pomanjkljivosti, napravili pa so tudi plan nadaljnega dela. K temu bi bilo vredno omeniti pomoč pri ureditvi Zelških jam in organiziranje jamarskega krožka na osemletki na Rakeku. Notranji vodja tega krožka bo Davorin Kogej, iz strokovne plati pa bo na pomoč priskočil jamarski klub.

Organizacija krožka na osemletki ni samo priporočljiva, temveč tudi nujna, kajti mlada veda jamoslovja ali speleologija si je pridobila v kulturnem svetu že toliko veljave, da mora poznati njene osnove vsak izobražen človek, posebno pa tisti, ki želi kras spoznavati ali na njem graditi.

FRANC STERŽAJ

dih. Zanima me predvsem to, kako se bodo reševali taki problemi, ko bo »Janez« (ki je med doustom drvaril — ne za sebe) prišel na delo še bolj »spočit«, kot je odšel.

V tem je bistvo regresiranja dopustov, da bodo ta sredstva, ki smo jih razdelili, pa čeprav linearno, res prispevali k večji produktivnosti dela in pa zdravju delovnega človeka.

Dejstvo, da bo ta del skrb v bodoče še bolj odgovorno padel na same delovne organizacije je tenujevno povezano z ukinitev preventivnega zdravljena, ki bo bremeniilo gospodarsko organizacijo v tej ali oni obliki. Zato naj bi v bodoče ne bili v toliki meri indolentni v odgovornosti do človeka-proizvajalca.

Posebno poglavje v skrbi za delovnega človeka pa je tako imenovana tedenska rekreacija v obliki raznih eno ali dvodnevnih izletov. Tovrstna dejavnost se je v letosnjem letu precej razmehrila; toda v kakšni smeri? Če smo že uspeli uvesti 42-urni delovni teden z namenom, da nudimo delavcu čimveč tedenskega odmora, da bo obveznost do družbe v tistih 42 urah z lahkoto opravil, ga potem ob prostih sobotah ne morimo z nekaj sto kilometri dolgimi izleti, ki se potem po želji pescice ljudi zavlečajo s čisto navadno krokarijo čez polnoč.

Mislim, da bi moral ravno tem vprašanjem posvetiti sindikat več pozornosti in to tedensko rekreacijo pravilno usmerjati. Naj nas pri tem ne zavaja želja poedincev, ki jim je to samo komercialna korist!

K. Š.

Dopisujte v
»Glas Notrankske«

300 kg težki kosmatinec je stal lastnika trofeje kar 5000 \$. Dosti, mar ne? No, tudi trofeja je nekaj posebnega, kar zgovorno pove primerjava okončin na tej sliki

In memoriam

V četrtek, 20. oktobra, smo spremili na zadnji poti obrtnika, krojaškega mojstra Janka Vivoda iz Rakeka, ki je bil znan po vsej Notranjski. Kako je bil pokojnik priljubljen in spoštovan, je pokazala velika udeležba pri pogrebu.

Rodil se je leta 1894 v Cerknici, v takratnih skromnih razmerah. Bil je še otrok, ko mu je umrla mati, oče pa je bil zaposlen pri pošti kot kurijaž za prevoz pošte na relaciji Rakovci—Lož.

Za mlad je okusil vso bogoto takratnega življenga. Po končani osnovni šoli se je izučil krojaštva pri takratnem mojstru Skrbcu v Ložu. Kot pojmenik se je izpopolnjeval pri raznih mojstribih, dokler ga ni zajela prva svetovna vojna. Med vojno se je boril na raznih bojiščih, dokler ni padel v italijansko ujetništvo.

Pred vojno in po vojni je mnogo delal v raznih društvenih in organizacijah; bil je več let poveljnik gasilske čete na Rakovci. Njegova zasluga je, da danes stoji na Rakovci gasilni dom.

Bil je dolga leta predsednik obrtnih združenj ter nazadnjem predsednik pododbora obrtnikov občine Cerknica. Predsedoval je mnogim izpitnim komisijam mojstrov in vajencev. Veliko je delal za uspeh in razvoj obrtništva. Iz njegove delavnice je prišlo precej izučenega kadra. Delal je neumorno do upokojitve, čepravno ga je napadala bolezen.

Ceprav je bil po naravi trden in krepak, se na zadnje ni mogel več upirati smrti. Zapustiti je moral svoje najdraže, velik krog sorodnikov in prijateljev.

Z njim smo izgubili dobrega stanovskega tovariša in nam bo kot tak ostal v dobrem spominu.

Jože Sežon

V Cerknici imajo lepo in sodobno osnovno šolo, toda za zdaj še brez televizije. Zato za pouk telesne vzgoje ob slabem vremenu preostaja prostora avla v pritličju šole. Cerkniškim šolarjem, namesto čestite za Dan republike, želimo da bi vsaj ob letu že lahko pohiteli v pravo televizijo. Na sliki: predmetni učitelj Franci Strle nadzoruje vaje za oblikovanje telesa

Ali vzgoja in varstvo v občini stagnirata?

Kaj menite o razširitvi vaše dejavnosti?

Trenutno nudimo varstvo dojenčkom ter vzgojno varstvo predšolskim otrokom. Delna razširitev naše dejavnosti se zrcali, v tem, da sistematično nudimo strokovno pomoč šolarjem, predvsem tistim, ki težje zapopadejo učno snov, se pravi neke vrste kooperacija s šolo. V bodoče bom, če bo interes in denar vpeljali občasno vzgojno delo z razširjenimi skupinami šolarjev in občasno varstvo predšolskih otrok, ki ga pa delno že sedaj izvajamo.

Kaj pa sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami?

O tem raje ne bi govorila. Omenim naj samo to, da nas po preteklu treh let in pol še vedno niso vključili v sindikalno organizacijo Cerkniške osemletke, kamor po stroki tudi spadamo. Sicer pa ima občinski sindikalni svet o tem svoje mnenje.

Vaši načrti — želje?

Glede na poklicno dolžnost sem zelo zainteresirana za množičnost predšolske vzgoje, predvsem v Cerknici, kjer je na žalost precej otrok vzgojno zanemarjenih in prepričenih tavanju po cestah. Poudariti moram, da mislim s tem predvsem vzgojo, ne samo varstvo, kakor si ga večina razlagata, ne glede na to, ali so starši zaposleni ali ne. Ne navsezadnje pa bi želela več razumevanja s strani staršev, da bi predšolsko vzgojo pojmovali kot delež družbe pri oblikovanju osebnosti najmlajšega občana, ki bo s prilagajanjem držbi, redu in disciplini s tem pridobil moralno kvalifikacijo enakopravnega člena naše družbe skupnosti.

K. Š.

Učenci osmoga razreda cerkniške šole odgovarjajo na vprašanje

Kam po šoli?

Morda je še prezgodaj za odgovor na vprašanje, kam se bodo napotili učenci zadnjega razreda osemletke po končanem šolanju. Vendar tako mislijo samo tisti, ki bi prav vse radi odlazili do zadnjega trenutka, kajti učenci cerkniške osnovne šole — zlasti pa še tisti iz zadnjega razreda — so že zdaj v skrbih, kaj bo z njimi, ko se bodo zaprla šolska vrata in ko bodo zaključili obvezno osemletno šolanje.

Obiskali smo 8. razred te šole in pouk zgodovine pri profesorici Veri Kravanja zmotili za nekaj trenutkov, da bi se pogovorili z nekaterimi učenci. Vsi so odgovarjali na vprašanje, kaj namenljajo storiti, po končanem šolanju, povedali pa so nam tole:

Sabina Kovšča: »Rada bi šla naprej v gimnazijo in potem, če se mi bo posrečilo, bi rada študirala naprej. Kaj — tega ne bi vedela povedati. Doslej sem bila vedno odlična ali vsaj prav dobra (razen enkrat, ko sem bila pol leta bolna in je bil učni uspeh samo dober), torej upam, da bo le šlo. Nekam pod streho se pa bom v Ljubljani menda že spravila, če pri sorodnikih ne, pa morda kje v internatu.«

Zinka Lukovič: »Veseli me poklic zobne asistentice in rada bi videla, če je res nujno, da ljudje pri zobozdravniku včasih tako trpijo. Pod streho me bo vzela sestra v Ljubljani, da se mi ne bo treba vsak dan voziti v šolo kakor se zdaj iz Selščeka pri Begunjah do Cerknice in spet nazaj.«

Janez Štrukelj: »Za radiomehanika bi se šel učiti! To me veseli in upam, da zavoljo tega ne bo treba iti predaleč zdoma. Tudi jaz se zdaj vozim v šolo in nazaj in sem vožen naveličan. Preveč časa vzame pot iz Štrukljeve vasi pri Cajnarjih do šole in spet nazaj.«

Saša Kovšča: »Po šoli, če jo uspešno končam, bi poskusila na srednji medicinski šoli v Ljubljani. Kje in kako bom tamkaj živelja je, je sestra povedala.«

Prvo zimsko veselje v vzgojno-varstveni ustanovi

Sest učencev osmoga razreda cerkniške osnovne šole, ki so odgovarjali na naša vprašanja (na sliki od leve proti desni): Savina in Saša Kovšča, Zinka Lukovič, Djordja Vukičević, Janez Štrukelj in Slavko Rudolf

POSETNICE

Mr. JAKA NIT

Kako se imenuje rojstna vas ameriškega izseljence?

KRISTA, CENE BRC

Kje sta se zaposlila zakonca Brc?

MARIJA ŽNAK

Kateri turistični kraj ji je ostal najbolj v spominu?

Lado Milavec

OBVESTILO

Spored kinematografov (Cerknica, Stari trg pri Ložu, Rakovci in Dom JLA Velike Bloke) za mesec decembra nismo prejeli.

Vseeno pa velja poudariti, da tudi omenjeni pomisliki in priporabe dokaj zgovorno izpričujejo tudi tisto, kar je pri vsem najvažnejše, namreč to, da za svoja leta dokaj zrelo in odgovorno gledajo na življene. Če bodo te svoje poglede in mišljena imeli vselej pred seboj in v mislih tudi v prihodnje, potem bodo čez čas spoznali, da so se lahko izognili mnogim težavam samo zato, ker so šolo vzel resno.

-mG

**glas
NOTRANJSKE**
GLASILIO ŠEŠI OBČINE CERKNICA

Izhaja mesečno — Izdaja Občinski odbor SZDL Cerknica — Urejujo uredniški odbor: Slavko Berglez, Danilo Mlinar, Janez Logar, Mihael Mišič, Srečo Lončar, Janez Obreza, Milan Strle, Peter Kovšča, Slavko Tornič, Štefan Bogovčič, ing. Božidar Rajčević, Slave Kočev, Stanko Janež, Srečo Krasovec, Milan Govekar in Milan Živkovič — Glavni in odgovorni urednik: Danimir Mazi — Tehnični urednik: Danilo Domanjko (Delavska enotnost) — Naslov uredništva in uprave: »Glas Notranjske«, Obč. odbor SZDL Cerknica — Žiro račun: NB Rakovci, 5051-678-108 — Letna naročnina je 6 N. Din (600 starih dinarjev), posamezni izvod 50 par (50 S. din) — Za tujino 1 USA \$ — Tiska tiskarna Učnih delavnic Zavoda za slušno in govorno prizadete v Ljubljani